ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2020/1563

zo 14. októbra 2020

týkajúce sa energetickej chudoby

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 168 a 194,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ ([1]) („prepracovaná smernica o elektrine“), a najmä na jej článok 29,

keďže:

(1) Energetická chudoba je situácia, keď domácnosti nemajú prístup k základným energetickým službám. V roku 2018 si takmer 34 miliónov Európanov nemohlo dovoliť, aby mali doma primerané teplo ([2]), a preto je energetická chudoba pre EÚ veľkou výzvou.

(2) Ako uznali spoluzákonodarcovia, primerané vykurovanie, chladenie, osvetlenie a elektrická energia pre spotrebiče sú základnými službami, ktoré občanom umožňujú zachovať si dôstojnú životnú úroveň a zdravie. Prístup k energetickým službám má zásadný význam pre sociálne začlenenie. Boj proti energetickej chudobe preto môže priniesť viaceré výhody vrátane nižších výdavkov na zdravotníctvo, zníženia znečistenia ovzdušia (nahradením vykurovacích zdrojov, ktoré nie sú vhodné na daný účel), väčšieho pohodlia a lepšej kvality života, ako aj zlepšenia rozpočtov domácností. Všetky tieto prínosy by priamo stimulovali hospodársky rast a prosperitu v Európskej únii.

(3) Európsky pilier sociálnych práv, ktorý spoločne vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017, zaraďuje energetiku medzi základné služby, ku ktorým má mať každý prístup. Ľuďom v núdzi treba poskytnúť podporu na prístup k týmto službám ([3]).

(4) Spravodlivá transformácia na klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050 je hlavným bodom Európskej zelenej dohody, ktorú Komisia navrhla v decembri 2019 ([4]). Ústredným prvkom tejto zelenej dohody je vlna obnovy ([5]), ktorá je významnou iniciatívou na podporu štrukturálnej obnovy súkromných a verejných budov, a tým znížiť emisie, podporiť oživenie a riešiť energetickú chudobu. Takáto štrukturálna obnova pomôže zvýšiť úsilie EÚ v zmierňovaní zmeny klímy. Z tohto dôvodu sa považovalo za nevyhnutné, aby sa vlna obnovy a toto odporúčanie prijali spoločne a vzájomne tak posilnili výzvy na riešenie otázky energetickej chudoby a budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou.

([1]) Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125.
([2]) Údaje z roku 2018. Eurostat, SILC [ilc_mdes01].
([3]) EPSP, Zásada 20 „Prístup k základným službám“: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sk.
([4]) COM(2019) 640 final – oznámenie Komisie o Európskej zelenej dohode.
([5]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok“ [COM(2020) 662 final].

(5) Energetická chudoba je kľúčovým pojmom konsolidovaným v legislatívnom balíku s názvom „Čistá energia pre všetkých Európanov“, ktorým sa má uľahčiť spravodlivá energetická transformácia. Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ([6]) („nariadene o riadení energetickej únie“) a prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii sa od Komisie vyžaduje, aby poskytla orientačné usmernenia týkajúce sa vhodných ukazovateľov na meranie energetickej chudoby ([7]) a vymedzenia „významného počtu domácností v energetickej chudobe“ ([8]). Štandardné vymedzenie energetickej chudoby neexistuje, a preto je na členských štátoch, aby vypracovali vlastné kritériá podľa svojho vnútroštátneho kontextu. Nedávno prijatý legislatívny balík však poskytuje užitočné všeobecné zásady a poznatky týkajúce sa možných príčin a dôsledkov energetickej chudoby. Zdôrazňuje sa ním aj význam politík na riešenie tohto problému, najmä tých, ktoré súvisia s národnými energetickými a klimatickými plánmi a dlhodobými stratégiami obnovy ([9]).

(6) Členské štáty musia vo svojich národných energetických a klimatických plánoch posúdiť počet domácností trpiacich energetickou chudobou. V prípade, že členský štát zistí, že má významný počet domácností žijúcich v energetickej chudobe, mal by do svojho plánu zahrnúť národný cieľ zníženia energetickej chudoby, ako aj politiky a opatrenia na jeho dosiahnutie. V kontexte piatej správy o stave energetickej únie Komisia uverejnila pracovné dokumenty útvarov Komisie pre každý členský štát, ktoré obsahujú jednotlivé posúdenia každého konečného národného energetického a klimatického plánu. V týchto pracovných dokumentoch útvarov Komisie sa takisto posudzuje, ako sa v konečných plánoch zohľadnili súvisiace odporúčania Komisie z roku 2019, a to aj v súvislosti s energetickou chudobou, a sú v nich zahrnuté usmernenia týkajúce sa vykonávania národného energetického a klimatického plánu.

(7) V prepracovanom znení smernice o elektrickej energii sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali vhodné opatrenia na riešenie energetickej chudoby všade tam, kde sa zistí, vrátane opatrení na riešenie širšieho kontextu chudoby. Členské štáty musia takisto chrániť zraniteľných odberateľov, najmä vo vzdialených oblastiach. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES ([10]) obsahuje podobné ustanovenia.

(8) Novinkou v novom legislatívnom rámci je požiadavka na určenie počtu domácností nachádzajúcich sa v energetickej chudobe. V článku 29 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii sa odkazuje na povinnosť členských štátov posúdiť počet domácností v energetickej chudobe a uvádza sa v ňom, že členské štáty musia stanoviť a uverejniť kritériá, o ktoré sa toto posúdenie opiera. Ak je počet takýchto domácností značný, členské štáty musia do svojich národných energetických a klimatických plánov zahrnúť orientačný cieľ znižovania energetickej chudoby, stanoviť časový rámec a načrtnúť príslušné politiky. Následne sa od nich vyžaduje, aby v súlade s nariadením o riadení energetickej únie predkladali Komisii správy o akomkoľvek pokroku, ktorý dosiahli pri plnení cieľa znížiť počet domácností v energetickej chudobe.

(9) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ ([11]) o energetickej efektívnosti zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 ([12]) sa od členských štátov vyžaduje, aby v kontexte svojich povinností v oblasti energetickej efektívnosti zohľadňovali potrebu zmierňovať energetickú chudobu. V článku 7 ods. 11 sa v primeranom rozsahu vyžaduje, aby sa časť opatrení v oblasti energetickej efektívnosti vykonávala prioritne v rámci zraniteľných domácností vrátane domácností postihnutých energetickou chudobou ([13]). Aj nariadenie o riadení energetickej únie obsahuje podobné povinnosti.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

([7]) Článok 3 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) 2018/1999.

([8]) Článok 29 smernice (EÚ) 2019/944.

([9]) V zmysle článku 2a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13), zmenenej smernicou (EÚ) 2018/844 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 75).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94).

([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 210).

([13]) Vychádza sa z existujúcich povinností na základe smernice 2012/27/EÚ. Pozri aj prílohu k odporúčaniu Komisie týkajúcemu sa transponovania povinností úspor energie podľa zmenenej smernice o energetickej efektívnosti, C(2019) 6621 final.

(10) Podľa revidovaného znenia smernice (EÚ) 2018/844 o energetickej hospodárnosti budov musia členské štáty pripraviť príslušné vnútroštátne opatrenia, ktoré prispejú k zmierneniu energetickej chudoby, a to v rámci svojich dlhodobých stratégií obnovy na podporu obnovy vnútroštátneho fondu bytových a nebytových budov ([14]).

(11) Legislatívny rámec EÚ obsahuje aj záruky, aby opatrenia prijaté na riešenie energetickej chudoby nebránili otvoreniu alebo fungovaniu trhu. Pre spravodlivú transformáciu sú nevyhnutné maloobchodné trhy s hladkým fungovaním. Tieto záruky sú zakotvené v článku 28 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii a ich realizácia sa uvádza najmä v jej článku 5 ods. 5.

(12) Článkom 27 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii sa táto zásada posilňuje, a to požiadavkou na členské štáty, ktoré majú zabezpečiť, aby všetci odberatelia elektriny v domácnostiach, a ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, využívali univerzálnu službu, t. j. právo na dodávku elektriny na ich území v stanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty určiť dodávateľa poslednej inštancie.

(13) Ako sa konštatuje v odôvodnení 59 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii, energetická chudoba vzniká kombináciou nízkeho príjmu, vysokých výdavkov na energie a vysokej energetickej náročnosti obydlí. Vplyv premenlivých cien na trhu s energiou a nízkej energetickej efektívnosti, najmä pokiaľ ide o energetickú hospodárnosť budov, v kombinácii so širokou škálou sociálno-ekonomických faktorov spojených so všeobecnou chudobou a problémami vyplývajúcimi zo systémov vlastníckych vzťahov v oblasti bývania komplikuje riešenie tejto otázky.

(14) V roku 2018 nedokázalo 6,8 % ľudí žijúcich v súkromných domácnostiach v celej EÚ (30,3 milióna ľudí ([15])) platiť poplatky spojené s bývaním vrátane účtov za energie, a preto im hrozilo odpojenie. V tom istom období 7,3 % obyvateľstva EÚ (37,4 milióna ľudí) malo vo svojich domovoch nepríjemnú izbovú teplotu.

(15) Kríza spôsobená ochorením COVID-19 poukázala na naliehavosť riešenia energetickej chudoby, ak chceme vytvoriť sociálnu Európu, ktorá bude zodpovedať potrebám všetkých svojich obyvateľov. Čoraz viac Európanov môže mať najmä z dôvodu rastúcej nezamestnanosti problém dovoliť si základné energetické služby, a preto sa do centra pozornosti dostanú úrovne energetickej chudoby vo všetkých členských štátoch. V tejto súvislosti je nevyhnutné plniť jednotlivé etapy Európskej zelenej dohody, a to aj napriek súčasným bezprecedentným narušeniam európskych ekonomík.

(16) Balík opatrení na obnovu pod názvom *Next Generation EU* ([16]) má „smerovať k vybudovaniu udržateľnejšej, odolnejšej a spravodlivejšej Európy pre ďalšie generácie“. Európske plány obnovy sa musia riadiť zásadami environmentálnej udržateľnosti, solidarity, súdržnosti a konvergencie a odhodlaním nenechať bokom žiadne členské štáty, regióny ani jednotlivcov. Nástrojom *Next Generation EU* sa potvrdzuje úloha vlny obnovy ako jedného z hlavných činiteľov ekologickej obnovy.

(17) Národné dlhodobé stratégie obnovy a iné nástroje navrhnuté na splnenie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti na roky 2030 a 2050 by sa mali orientovať na ochranu energeticky chudobných domácností a posilnenie postavenia zraniteľných spotrebiteľov energie tým, že ľuďom pomôžu ušetriť peniaze na účtoch za energiu, zabezpečia zdravšie životné podmienky a zmiernia energetickú chudobu.

(18) Identifikácia domácností s najväčšou potrebou ochrany a obydlí s najväčšou potrebou obnovy pomáha pri zacielení a lepšom riadení verejných zásahov, čo prináša praktické výsledky spotrebiteľom, zlepšuje energetickú efektívnosť a minimalizuje akékoľvek narušenia fungovania vnútorného trhu s energiou.

([14]) Vychádza sa z existujúcich povinností podľa článku 4 smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ktoré sa prevzali do smernice o energetickej hospodárnosti budov a posilnili sa, pokiaľ ide o potrebu riešiť energetickú chudobu. V odôvodnení 11 smernice (EÚ) 2018/844 sa uvádza, že potreba zmierniť energetickú chudobu by sa mala zohľadniť v súlade s kritériami, ktoré vymedzili členské štáty. V danom odôvodnení sa ďalej spresňuje, že členské štáty majú pri stanovovaní vnútroštátnych činností, ktorými sa prispeje k zmierneniu energetickej chudoby, v rámci svojich stratégií obnovy právo stanoviť, čo považujú za relevantné činnosti.

([15]) Na základe počtu obyvateľstva EÚ27 odhadovaného k 1. januáru 2018 na 446 miliónov obyvateľov: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics.

([16]) Európska komisia, Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie, 27. mája 2020.

(19) Komisia si vypracovaním tohto odporúčania a sprístupnením svojich usmernení o energetickej chudobe členským štátom v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie plní uvedenú povinnosť a pomáha členským štátom transponovať nové ustanovenia o energetickej chudobe. Komisia poskytuje aj informácie o nových osvedčených postupoch ([17]).

(20) Hlavný problém s akýmkoľvek vymedzením spočíva v tom, ako získať spoľahlivé číselné údaje. Na úrovni EÚ bol vytvorený súbor štatistických ukazovateľov na meranie pravdepodobných príčin energetickej chudoby a jej dôsledkov. Ide o súhrnné ukazovatele. Keďže energetická chudoba je jav, ktorý má viacero rozmerov, nemôže všetky jej aspekty v plnej miere odrážať len jediný ukazovateľ.

(21) Súhrnné ukazovatele boli vypracované na európskej úrovni a uvádzajú sa v prílohe k tomuto odporúčaniu. Pripravili ich Štatistický úrad Európskej únie (EUROSTAT) a Európske stredisko pre monitorovanie energetickej chudoby (EPOV), pričom ich odvodili z harmonizovaných zberov údajov EÚ. Týmito ukazovateľmi možno monitorovať situáciu v celej EÚ a určovať vnútroštátne špecifiká, ako aj podporovať efektívnejšiu vzájomnú výmenu poznatkov a najlepších postupov. V prípade potreby ich môžu dopĺňať vnútroštátne ukazovatele a spresniť tak identifikáciu energetickej chudoby.

(22) Vyžaduje si to úzku spoluprácu medzi relevantnými príslušnými orgánmi, a najmä riadne koordinované úsilie na regionálnej a miestnej úrovni, aby ku každej analýze založenej na ukazovateľoch na únijnej alebo vnútroštátnej úrovni existovala protiváha a aby sa takáto analýza doplnila prístupom zdola nahor. Regionálne a miestne orgány majú dobré predpoklady na to, aby identifikovali kľúčové finančné a sociálne výzvy, ktorým čelia domácnosti v energetickej chudobe, a aby zohrávali významnú úlohu pri koncipovaní a vykonávaní ekologickej transformácie, ktorá je spravodlivá, inkluzívna a udržateľná pre všetkých v Európe.

(23) Komisia bude naďalej podporovať výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, a to v spolupráci s Výborom pre sociálnu ochranu, ako aj inými spôsobmi. Programy EÚ týkajúce sa financovania vrátane politiky súdržnosti, nástroja technickej podpory a iných foriem podpory možno mobilizovať na riešenie zistených problémov prostredníctvom kanálov zahŕňajúcich platformy, ktoré poskytujú Európske stredisko pre monitorovanie energetickej chudoby a iniciatíva Dohovor primátorov a starostov.

(24) Štvrtá správa Európskej komisie o cenách energií a nákladoch na energie sa zaoberá aj osobitnou situáciou ľudí žijúcich v energetickej chudobe a zraniteľných spotrebiteľov ([18]). Komisia bude venovať osobitnú pozornosť aj tomu, ako členské štáty vykonávajú článok 5 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii, ktorý umožňuje verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny pre odberateľov žijúcich v energetickej chudobe alebo pre zraniteľné domácnosti,

ODPORÚČA ČLENSKÝM ŠTÁTOM:

1. Rozvíjať systematický prístup k liberalizácii trhov s energiou s cieľom podeliť sa o výhody so všetkými skupinami spoločnosti, najmä tými, ktoré to najviac potrebujú.

2. Venovať osobitnú pozornosť sprievodnému pracovnému dokumentu útvarov Komisie, ktorý obsahuje usmernenia týkajúce sa ukazovateľov energetickej chudoby, ako aj vymedzenia významného počtu domácností v energetickej chudobe. Je dôležité, aby členské štáty používali usmernenie Komisie pri vykonávaní a aktualizácii svojich súčasných národných energetických a klimatických plánov v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy.

3. V posúdeniach energetickej chudoby používať ukazovatele uvedené v prílohe.

4. V súlade s odôvodnením 60 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii vypracovať integrované politické riešenia ako súčasť energetickej a sociálnej politiky. Mohli by k nim patriť opatrenia sociálnej politiky a zlepšenia energetickej efektívnosti, ktoré sa navzájom posilňujú, najmä v oblasti bývania.

([17]) V odôvodnení 59 smernice (EÚ) 2019/944 sa stanovuje, že Komisia by mala aktívne podporovať vykonávanie ustanovení uvedenej smernice o energetickej chudobe uľahčovaním šírenia osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

([18]) Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – *Ceny energií a náklady na energie v Európe* [COM(2020) 951] a jeho sprievodný dokument útvarov Komisie [SWD(2020) 951].

5. Posúdiť distribučné účinky transformácie energetiky, najmä opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti vo vnútroštátnom kontexte, a vymedziť a vykonávať politiky, ktoré sa zaoberajú súvisiacimi problémami. Náležitá pozornosť by sa mala venovať prekážkam brániacim investíciám do energeticky efektívneho bývania a profilu obydlí, ktoré najviac potrebujú obnovu v súlade s vnútroštátnymi dlhodobými stratégiami obnovy.

6. Vypracovať všetky politiky na riešenie energetickej chudoby na základe zmysluplných a zodpovedných procesov s účasťou verejnosti a širokým zapojením zainteresovaných strán.

7. Vypracovať opatrenia na riešenie energetickej chudoby, ktoré vychádzajú z úzkej spolupráce medzi všetkými úrovňami verejnej správy, čo umožní najmä úzku spoluprácu medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi na jednej strane a organizáciami občianskej spoločnosti a subjektmi súkromného sektora na strane druhej.

8. V plnej miere zužitkovať potenciál na využitie finančných prostriedkov a programov Únie vrátane politiky súdržnosti na riešenie energetickej chudoby, a to analýzou distribučných účinkov projektov transformácie energetiky a uprednostňovaním opatrení zameraných na zraniteľné skupiny s cieľom zabezpečiť prístup k podpore.

9. Pri prideľovaní verejných finančných prostriedkov, najmä grantov, sa zameriavať na domácnosti s nízkymi príjmami v tých kategóriách prijímateľov, ktorí majú veľmi obmedzené vlastné zdroje a obmedzený prístup ku komerčným úverom. Preskúmať úlohu spoločností poskytujúcich energetické služby (ESCO) a zmlúv o energetickej efektívnosti pri poskytovaní finančných riešení na obnovu pre energeticky chudobné domácnosti, ktoré týmto zraniteľným domácnostiam umožnia prekonať vysoké počiatočné náklady.

V Bruseli 14. októbra 2020

Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie

PRÍLOHA

UKAZOVATELE ENERGETICKEJ CHUDOBY

Ukazovatele, ktoré sa uvádzajú ďalej, sú k dispozícii v Štatistickom úrade Európskej únie a v Európskom stredisku pre monitorovanie energetickej chudoby a členské štáty k nim majú prístup na účely posudzovania vnútroštátnych úrovní energetickej chudoby.

Komisia poskytuje členským štátom ako pomôcku usmernenie k interpretácii takýchto ukazovateľov vytvorených na úrovni EÚ s cieľom lepšie kvantifikovať významný počet domácností v energetickej chudobe identifikovaných na základe vnútroštátnych vymedzení energetickej chudoby ([1]).

Členské štáty môžu ďalej rozčleniť niektoré ukazovatele uvedené v bodoch 1 a 2 s cieľom prehĺbiť analýzu potenciálnych príčin energetickej chudoby na vnútroštátnej úrovni.

Ukazovatele možno rozdeliť do štyroch skupín:

a) *ukazovatele porovnávajúce výdavky na energie s príjmami*: tieto ukazovatele kvantifikujú energetickú chudobu porovnaním sumy, ktorú domácnosti vynakladajú na energie, s výškou príjmov (napr. percentuálny podiel alebo počet domácností, ktoré vynakladajú viac ako určitý podiel svojho disponibilného príjmu na energetické služby v domácnosti);

b) *ukazovatele založené na sebahodnotení:* domácnosti v priamej ankete uvádzajú, do akej miery sa domnievajú, že si môžu dovoliť platby za energie (napr. schopnosť mať domácnosť v zime dostatočne vykúrenú a v lete dostatočne vychladenú);

c) *ukazovatele založené na priamom meraní*: týmito ukazovateľmi sa merajú fyzikálne premenné na určenie primeranosti energetických služieb (napr. izbová teplota);

d) *nepriame ukazovatele*: meria sa nimi energetická chudoba pomocou súvisiacich faktorov, ako sú nedoplatky za služby spojené s bývaním, počet odpojení a kvalita bývania.

1. **Ukazovatele zamerané na cenovú dostupnosť energetických služieb**

— Podiel obyvateľstva ohrozeného chudobou (pod úrovňou 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu), ktoré si nedokáže svoju domácnosť primerane vykúriť, na základe otázky „Môžete si dovoliť udržiavať vo svojej domácnosti primerané teplo?“ (Eurostat, SILC [ilc_mdes01])

— Podiel celkového obyvateľstva, ktoré si nedokáže svoju domácnosť primerane vykúriť, na základe otázky „Môžete si dovoliť udržiavať vo svojej domácnosti primerané teplo?“ (Eurostat, SILC [ilc_mdes01])

— Nedoplatky za služby spojené s bývaním: podiel obyvateľstva ohrozeného chudobou (pod úrovňou 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu), ktoré má nedoplatky za služby spojené s bývaním (Eurostat, SILC, [ilc_mdes07])

— Nedoplatky za služby spojené s bývaním: podiel obyvateľstva, ktoré má nedoplatky za služby spojené s bývaním (Eurostat, SILC, [ilc_mdes07])

— Výdavky na elektrinu, plyn a iné palivá ako podiel na celkových výdavkoch domácností

— Podiel domácností, ktoré zo svojich príjmov vynakladajú na energie viac ako dvojnásobok podielu národného mediánu (zdroj: Eurostat, prieskumy o rozpočte domácností, 2015)

— Podiel domácností, ktorých absolútne výdavky na energie sú nižšie ako polovica národného mediánu (Eurostat, prieskumy o rozpočte domácností, 2015)

2. **Doplňujúce ukazovatele**

— Ceny elektriny pre odberateľov v domácnosti – priemerné odberateľské pásmo (Eurostat, [nrg_pc_204])

— Ceny plynu pre odberateľov v domácnosti – priemerné odberateľské pásmo (Eurostat, [nrg_pc_202])

— Ceny plynu pre odberateľov v domácnosti, najnižšie odberateľské pásmo (Eurostat, [nrg_pc_202])

([1]) *SWD(2020) 960* „Usmernenie EÚ o energetickej chudobe“.

— Podiel obyvateľstva ohrozeného chudobou (pod úrovňou 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu), ktorému do obydlia zateká, má v ňom vlhkosť alebo hnilobu (Eurostat, SILC, [ilc_mdho01])

— Podiel celkového obyvateľstva, ktorému do obydlia zateká, má v ňom vlhkosť alebo hnilobu (Eurostat SILC, [TESSI292])

— Konečná spotreba energie na meter štvorcový v sektore bývania, korigovaná na klimatické podmienky (databáza projektu Odyssee-MURE)